

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของ
โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*

RELATIONSHIP BETWEEN KNOWLEDGE MANAGEMENT OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE
EFFECTIVENESS IN DIGITAL ERA SCHOOL, PANOM DONG RAK
NETWORK GROUP SCHOOL, UNDER THE SI SA KET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

ชญานิสา บงศ์บุตร¹, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม² และ พฤตธินี นนท์ตุลา³

Chayanisa Bongbut¹, Charoenwit Somphongtam² and Phrutthinee Nontula³

¹⁻²บัณฑิตวิทยาลัย, ³คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

¹⁻²Graduate School, ³ Faculty of Nursing Science Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: chayanisa1984kuk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล และ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 168 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 24 คน และครูผู้สอน 144 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แก่ 1. แบบสอบถามการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา 20 ข้อ มีค่า IOC 1.00 ค่าอำนาจจำแนก .475-.769 และค่าความเชื่อมั่น .93 และ 2. แบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล 20 ข้อ มีค่า IOC 1.00 ค่าอำนาจจำแนก .517-.786 และค่าความเชื่อมั่น .94 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = .366) 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = .333) และ 3) การบริหารจัดการความรู้ของ

* Received 14 May 2026; Revised 19 May 2026; Accepted 13 July 2026

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การบริหารจัดการความรู้, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, ยุคดิจิทัล

Abstract

This research aimed to: 1. examine the knowledge management of school administrators, 2. investigate the effectiveness of internal quality assurance in digital-era schools, and 3. study the relationship between the knowledge management of school administrators and the effectiveness of internal quality assurance in digital-era schools within the Panom Dong Rak Network Group Schools under the Si Sa Ket Primary Educational Service Area Office 4. The sample group consisted of 168 participants, including 24 school administrators and 144 teachers. The research instrument questionnaire comprising: 1) a 20-item questionnaire on the knowledge management of school administrators, with an IOC value of 1.00, item discrimination values ranging from .475 to .769, and a reliability coefficient of .93; and 2) a 20-item questionnaire on the effectiveness of internal quality assurance in digital-era schools, with an IOC value of 1.00, item discrimination values ranging from .517 to .786, and a reliability coefficient of .94. The statistics employed for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The findings revealed that: 1) the knowledge management of school administrators was overall at a high level ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .366); 2) the effectiveness of internal quality assurance in digital-era schools was overall at a high level ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .333); and 3) the knowledge management of school administrators had a statistically significant positive relationship with the effectiveness of internal quality assurance in digital-era schools at the .01 level, with a moderate correlation.

Keywords: Knowledge Management, Internal Quality Assurance ,in Digital-Era Schools

บทนำ

โลกยุคดิจิทัลเป็นสังคมฐานความรู้ที่การพัฒนาองค์กรจำเป็นต้องอาศัย “การบริหารจัดการความรู้” (Knowledge Management: KM) เพื่อสร้าง รวบรวม แลกเปลี่ยน และใช้ความรู้อย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กรและคุณภาพการศึกษา โดย

องค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการความรู้ประกอบด้วย คน เทคโนโลยี และ กระบวนการความรู้ ซึ่งต้องเชื่อมโยงอย่างสมดุล (วิจารณ์ พานิช, 2564) สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และระบบประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการบริหารจัดการความรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดความรู้ที่ต้องการ การสร้างความรู้ การเสาะหาและยัด กุมความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้ และการใช้ความรู้ ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนและองค์กรทางการศึกษา (พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และสุชาติ กิจพิทักษ์, 2562)

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ การประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ เพื่อใช้ผลประเมินเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญ ของสถานศึกษายังคงพบว่าครูและบุคลากรขาดทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.), 2567)

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะผล การทดสอบ NT และ O-NET รวมถึงข้อจำกัดด้าน ICT และการพัฒนานวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ของครู ส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในบางด้านยังอยู่ในระดับพอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.), 2567; สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2568) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคดิจิทัล เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม เครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของ โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

สมมติฐานของการวิจัย

การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ปีการศึกษา 2568 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 21 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้น จำนวน 292 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 267 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ปีการศึกษา 2568 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 21 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 168 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 24 คน และครูผู้สอน จำนวน 144 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากแบบไม่ใส่คืนตามโรงเรียน และเทียบบัญชีรายชื่อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม

เครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จากมหาวิทยาลัยราชธานี และนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ฯ พร้อมแบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเอง และรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.2 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จาก มหาวิทยาลัยราชธานี และนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ฯ พร้อมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ด้วยตนเอง และขอรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.3 ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยราชธานี และนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ฯ พร้อมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยส่งด้วยตนเอง และขอรับกลับคืนด้วยตนเอง

3.4 แบบสอบถามได้รับคืนมา ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ บันทึกคะแนน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ในแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของ Best (1977) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.81–1.00 มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.51–0.80 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.21–0.50 มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.01–0.20 มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) 0.00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาตอนที่ 2 การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

เขต 4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน และรายด้านและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

n = 168

ด้านที่	การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	ด้านการกำหนดความรู้ที่ต้องการ	4.45	.398	มาก
2.	ด้านการสร้างความรู้	4.42	.445	มาก
3.	ด้านการเสาะหาและยึดกุมความรู้	4.34	.432	มาก
4.	ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้	4.44	.581	มาก
5.	ด้านการใช้ความรู้	4.46	.561	มาก
รวม		4.42	.366	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .366) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. ด้านการใช้ความรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .561) 2. ด้านการกำหนดความรู้ที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .398) 3. ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .581) 4. ด้านการสร้างความรู้ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .445) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการเสาะหาและยึดกุมความรู้ ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .432) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษา ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นโดยรวมและรายด้าน และรายด้านและรายข้อ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติของประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน

n = 168

ด้านที่	ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษายุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.	การพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.44	.474	มาก
2.	การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.43	.462	มาก
3.	การประเมินคุณภาพ	4.30	.403	มาก
รวม		4.39	.333	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .333) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .474) 2. การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .462) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การประเมินคุณภาพ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .403) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

n = 168

ตัวแปร	การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_1)	การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_2)	การประเมินคุณภาพ (Y_3)	ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายใน (Y)
ด้านการกำหนดความรู้ที่ต้องการ (x_1)	.179*	.499**	-.002	.315**
ด้านการสร้างความรู้ (x_2)	.362**	.448**	.075	.409**
ด้านการเสาะหาและยึดกุมความรู้ (x_3)	.523**	.493**	.031	.489**
ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ (x_4)	.678**	.471**	.167*	.607**
ด้านการใช้ความรู้ (x_5)	.671**	.442**	.051	.543**
การบริหารจัดการความรู้ (x)	.672**	.619**	.093	.643**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมการบริหารจัดการความรู้ ของผู้บริหาร (X) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .643^{**}$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ เรียงลำดับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกมากไปหาบน้อย ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Y_1) ($r_{xy} = .672^{**}$) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Y_2) ($r_{xy} = .619^{**}$) ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล (Y) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อยู่ในระดับน้อยมาก จำนวน 1 ด้าน คือ การประเมินคุณภาพ (Y_3) ($r_{xy} = .093$)

อภิปรายผล

อภิปรายผลในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การใช้ความรู้ การกำหนดความรู้ที่ต้องการ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ และด้านที่ต่ำสุดคือ การเสาะหาและยึดกุมความรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนำความรู้มาใช้ในการบริหารและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ขณะที่ด้านการเสาะหาและยึดกุมความรู้อาจมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร เทคโนโลยี และระบบจัดเก็บข้อมูล ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาระบบการจัดเก็บและสืบค้นองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ที่พบว่า ด้านการใช้ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการเสาะหาและจัดเก็บความรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิณา เหล่าชาย (2567) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการความรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการใช้ความรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการเสาะหาและจัดเก็บความรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปใช้มากกว่าการจัดเก็บและพัฒนาแหล่งความรู้

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านที่ต่ำสุดคือ การประเมินคุณภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารอย่างเป็นระบบ ขณะที่ด้านการประเมินคุณภาพอาจมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือ ทักษะดิจิทัล และภาระงานของบุคลากร จึงทำให้ประสิทธิภาพต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการประเมินคุณภาพและการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ ที่พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ศรีสุข (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ด้านการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีความเข้มแข็งในการพัฒนาและติดตามคุณภาพ แต่ยังควรพัฒนาในด้านการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง โดยสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการประเมินคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับน้อยมากและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการความรู้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำความรู้มาใช้ในการวางแผน พัฒนา และกำกับติดตามงานได้อย่างเป็นระบบ ขณะที่ด้านการประเมินคุณภาพอาจมีข้อจำกัดด้านเครื่องมือระบบฐานข้อมูล และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จึงทำให้ความสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยเฉพาะด้านการประเมินคุณภาพและการใช้ข้อมูลดิจิทัลในการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ที่พบว่า การบริหารจัดการความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณากร รื่นรัมย์ (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาและกำกับติดตามงานอย่างเป็นระบบ จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้ใหม่ คือ การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยพบว่าทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่สามารถจัดการความรู้ได้อย่างเป็นระบบจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ระดับความสัมพันธ์ที่ปานกลางชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพจำเป็นต้องดำเนินควบคู่กับการพัฒนาปัจจัยอื่น เช่น ทักษะดิจิทัลของครูและระบบสนับสนุนภายในองค์กร จึงจะเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป จากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพนมดงรัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การใช้ความรู้ การกำหนดความรู้ที่ต้องการ การแลกเปลี่ยนความรู้ การสร้างความรู้ และด้านที่ต่ำสุดคือ การแสวงหาและยึดกุมความรู้
2. ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และด้านที่ต่ำสุดคือ การประเมินคุณภาพ
3. การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง โดยสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านการประเมินคุณภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับน้อยมาก และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ควรสนับสนุนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและคลังความรู้ (Knowledge Management System) ที่มี

มาตรฐาน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดเก็บ สืบค้น และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาควรบูรณาการการจัดการความรู้เข้ากับการวางแผน ติดตาม และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าด้านการประเมินคุณภาพมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากการประเมินในการตัดสินใจและพัฒนางาน พร้อมพัฒนาทักษะบุคลากรด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรใช้การวิจัยเชิงสาเหตุ เช่น SEM เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล

3.2 ควรขยายการศึกษาไปยังหลายเขตพื้นที่ หรือศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเขต เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและอ้างอิงได้กว้างขึ้น

3.3 ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสอดคล้องกับบริบทจริงของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- คุณากร รื่นรมย์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2.วารสารบริหารการศึกษา, 11(2), 121-135.
- นฤมล ศรีสุข. (2564). ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วารสารศึกษาศาสตร์, 18(2), 15-24.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, และ สุชาติ กิจพิทักษ์. (2562). การประกันคุณภาพการศึกษา: แนวคิดและการพัฒนา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2564). การบริหารจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา. บริษัท ตถาตาพับลิเคชั่น จำกัด.
- วีณา เหล่ชาย. (2567). การบริหารการจัดการความรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดกระบี่. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. (2568). รายงานผลการดำเนินงานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษาตรีสะเกษ เขต 4. เขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษาตรีสะเกษ เขต 4.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษายุคดิจิทัล. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). รายงานผลการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบห้า (พ.ศ. 2567-2571) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประเมินศึกษาตรีสะเกษ เขต 4. สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). รายงานผลการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบห้า (พ.ศ. 2567-2571). สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

Robert V. Krejcie, และ Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.